

Otvoreni parlament

PARLAMENT POD LUPOM

Bilten broj 14 / oktobar - decembar 2020. godine

IZDVAJAMO:

- ✓ **Uvodna reč Otvorenog parlamenta**
Parlament bez pluralizma, forma bez suštine
- ✓ **Analize i stavovi Otvorenog parlamenta**
Srbija napreduje, samo EU to ne vidi
Parlament krije ime kandidata za Poverenika za zaštitu ravnopravnosti
Zaključci sve kraći i kraći
Analiza Kodeksa ponašanja narodnih poslanika
- ✓ **Izbor sažetaka zakona**
- ✓ **Izbor epizoda audio izveštaja Strofa Refren Replika**

Uvodna reč Otvorenog parlamenta	5
Parlament bez pluralizma, forma bez suštine	5
Mesec u parlamentu	7
Parlament u brojevima	11
Analize i stavovi Otvorenog parlamenta	13
Srbija napreduje, samo EU to ne vidi	13
Parlament krije ime kandidata za Poverenika za zaštitu ravnopravnosti	14
Zaključci sve kraći i kraći	14
Otvoreni parlament zahteva povlačenje predloga Kodeksa ponašanja narodnih poslanika iz skupštinske procedure	15
Analiza Kodeksa ponašanja narodnih poslanika	16
IZBOR SAŽETAKA ZAKONA	18
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti	18
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezima na imovinu	20
Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zajmu ("Projekat hitan odgovor Republike Srbije na COVID-19") između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj	22
Zakon o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o zajmu LD 2053 (2020) između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije za finansiranje javnog sektora - podrška naporima Republike Srbije na ublažavanju pandemije COVID-19	24
Zakon o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o zajmu LD 2026 (2019) između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije za programski zajam - Vodossnabdevanje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda	25
Zakon o izmeni Zakona o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije Projekta "Beograd na vodi"	27
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje	29
Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javnoj svojini	30
Izbor epizoda audio izveštaja Strofa, Refren, Replika	32

Parlament bez pluralizma, forma bez suštine

Dva i po meseca od proglašenja izbornih rezultata do konstituisanja Skupštine prošlo je bez ikakvih dešavanja u ovom predstavničkom telu. Međutim, jesen u parlamentu obeležio je niz aktivnosti i usvajanje značajnih predloga akata - izbor novog predsednika Skupštine, usvajanje budžeta za 2021. godinu i Kodeksa ponašanja narodnih poslanika. Novoformirani 12. skupštinski saziv, koji je tokom prva dva meseca rada funkcionisao kao glavni odbor jedne stranke, obeležava najmanje pluralizma od početka višestranačja u Srbiji. Parlament je radio praktično bez opozicije i sve odluke i kadrovska rešenja donosila su se, u većini slučajeva, na predlog jedne liste "Aleksandar Vučić - Za našu decu", čak i onda kada su parlamentarne procedure dozvoljavale vođenje javnog dijaloga o predloženim rešenjima.

Narodni poslanici su tokom jesenjih zasedanja u plenumu radili **23 dana**: tri dana proveli su u plenumu tokom oktobra, pet tokom novembra, a 15 dana su radili u decembru. Ukupno je održano **devet redovnih zasedanja, dve posebne sednice** i jedna **Konstitutivna sednica**. Od početka oktobra do kraja decembra narodni poslanici **usvojili su 50 zakona**. Održano je i **jedno javno slušanje**, a poslanici su imali prilike da postave pitanja članovima Vlade poslednjeg četvrtka u mesecu samo jednom - u novembru.

Tokom oktobra poslanici su izabrali rukovodstvo 12. saziva i izglasali **novi Zakon o ministarstvima** kako bi uveli nove resore i definisali nadležnosti ministarstava. Novu **vladajuću koaliciju čini 243 poslanika** Srpske napredne stranke, Socijalističke partije Srbije i SPAS-a, dok opoziciju predstavlja šestoro poslanika manjinske liste Ujedinjena dolina - SDA Sandžaka, koju čine Albanci i Bošnjaci i jedan nezavisni poslanik.

Nakon više od šest meseci kašnjenja poslanici su u **novembru** u netransparentnom i iznenadnom postupku izabrali **Poverenika za zaštitu ravnopravnosti polova**. Brankica Janković, jedini predloženi kandidat za tu funkciju, je izabrana na predlog poslaničke grupe "Aleksandar Vučić - Za našu decu". Usvojeni su zakon o poreskom postupku, republičkim taksama, porezu na imovinu i dva carinska zakona, koje je pripremila Vlada. Nijedan od 250 poslanika nije imao primedbu, dopunu ili predlog u vidu amandmana na ove zakone.

Ministri nove Vlade premijerke Ane Brnabić prvi put su došli u Skupštinu i lično odgovarali na pitanja narodnih poslanika, a svoje pravo iskoristilo je osmoro poslanika. **Poslanička pitanja** odnosila su se na prava nacionalnih manjina, korona virus, životnu sredinu ali i imovinu brata jednog od lidera opozicije Dragana Đilasa.

Ovog novembra brojni ministri prvi put su nadležnim odborima podnosili izveštaje o svom radu. Da je ovaj čin bio samo puko ispunjavanje forme bez istinske kontrole rada izvršne vlasti vidimo na primeru sednice Odbora za unutrašnje poslove kada su poslanici **zahvaljivali ministru Aleksandaru Vulinu što je našao vremena da dodje** i kada je predsednik Odbora za zaštitu životne sredine **Ljubinko Rakonjac pozvao poslanike da ne pričaju mnogo o izveštaju o radu ministarstva**, već da daju neki predlog ili ako žele da čestitaju ministarki Ireni Vujović na izboru.

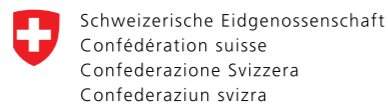
Tokom decembra poslanici su, u zakonskom roku, usvojili **Budžet za 2021. godinu**. Vreme za raspravu bilo je duplirano, ali je uglavnom korišćeno kako bi se istaklo koje su sve dobre ekonomske odluke donete u prethodnoj godini i kako će u narednoj Srbija pokazati da je lider u regionu sa jednom od od najboljih ekonomija u Evropi.

O INICIJATIVI OTVORENI PARLAMENT

Inicijativa Otvoreni parlament svakodnevno prati rad Parlamenta Srbije od 2012. godine. Otvoreni parlament prikuplja i objavljuje podatke o radu i rezultatima rada Parlamenta i bavi se analizom različitih procesa iz perspektive transparentnosti, odgovornosti i participativnosti.

Osnovni cilj inicijative Otvoreni parlament je povećanje javnosti rada parlamenta, informisanje građana o radu parlamenta i uspostavljanje redovne komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika. Svoj rad baziramo na vrednostima koje su sadržane u međunarodnoj Deklaraciji o otvorenosti parlamenata, u čijem razvoju je učestvovao i Otvoreni parlament.

Od januara 2018. godine, tim Otvorenog parlamenta je pojačao fokus aktivnosti ove inicijative na demokratičnost i odgovornost u ponašanju poslanika i radu institucije.

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku pomoć EU i Vlade Švajcarske. Za sadržinu ovog biltena isključivo je odgovorna Crta i ta sadržina ne odražava zvanične stavove EU i Vlade Švajcarske.

Na posebnoj sednici poslanici su se **izjašnjavali o izveštajima nezavisnih tela i institucija**: Zaštitnika građana, Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Poverenika za zaštitu ravnopravnosti i Državne revizorske institucije za 2019. godinu. Nakon jednodnevne rasprave, poslanici su usvojili sve zaključke koje su, na osnovu izveštaja, predložili nadležni odbori. Rasprave u okviru odbora nije ni bilo, usvojeni zaključci sveli su se na izjave podrške.

Najviše pažnje javnosti privukle su poslednje dve plenumske sednice na kojima su poslanici razmatrali i usvojili **Kodeks ponašanja narodnih poslanika** i Izveštaj Evropske komisije o napretku za 2020. godinu. Tokom rasprave, Kodeks je predstavljen kao mehanizam za regulisanje ponašanja budućih opozicionih poslanika. Predlog dokumenta izmenjen je amandmanima poslanika Srpske napredne stranke Vladimira Orlića, tako da svako fizičko lice može da podnese prijavu za kršenje Kodeksa i predviđa osnivanje Komisije za etiku koja će imati savetodavno-edukativnu ulogu. Primena i nadzor nad primenom Kodeksa ostaju u rukama Administrativnog odbora, dok je proces primene Kodeksa u praksi diskutabilan iz pozicije međunarodnih standarda i dobre prakse. Ostaje da se vidi kako će primena biti kontrolisana budući da Odbor neće postupati po službenoj dužnosti već po prijavama za povredu Kodeksa, neće imati obavezu da uz donete odluke prilaže obrazloženja, izričaće jednu od dve mere koje ima na raspolaganju, a koje ne ulivaju poverenje da mogu efektivno da unaprede ponašanje poslanika, dok će čak pokretati postupke protiv podnosioca prijave, ukoliko utvrdi nameru da se politički diskredituje neki narodni poslanik.

U raspravi o zaključcima **o izveštaju Evropske komisije** narodni poslanici su zaključili da je Republika Srbija **suviše brzo napredovala** te je Evropska unija imala za cilj da je uspori, objasnivši time zašto nijedno novo poglavlje u procesu evropskih integracija nije otvoreno ove godine. Kako je istakla poslanica Srpske napredne stranke, Aleksandra Tomić „naše strane direktne investicije na godišnjem nivou iznosile su ukupno koliko je iznosio ceo Balkan“ pa je „prema tome moralo da se ujednači negde, da se osetljivost na vladavinu prava pojača“ kako bi se, po njenim rečima, ceo region sustigao. Ni predstavnici izvršne vlasti, koji su prisustvovali raspravi, nisu istakli u kojim oblastima bi Republika Srbija mogla da ostvari napredak, već na osnovu izjave premijerke Ane Brnabić saznajemo: „da li će i kada Srbija kao takva postati članica EU, na kraju krajeva, zavisi isključivo od volje i političke spremnosti država članica EU“. Poslanici su na kraju rasprave konstatovali preporuke u vezi sa vladavinom prava, pozdravili napore Vlade na evropskom putu, obećali da će organizovati međustranačko dijalog i nastaviti započete reforme.

2020

Mesec u parlamentu

OKTOBAR

22.

Započeto konstituisanje Skupštine 3. avgusta nastavljeno je tek krajem oktobra izborom predsednika, potpredsednika, generalnog sekretara i zamenika generalnog sekretara Narodne skupštine. Četiri meseca posle izbora i 80 dana od potvrđivanja poslaničkih mandata, lider Socijalističke partije Srbije, Ivica Dačić, izabran je za predsednika Narodne Skupštine Republike Srbije. Izboru Dačića prethodilo je više od sedam sati rasprave u kojoj su koalicioni partneri iznosili očekivanja da će novo rukovodstvo vratiti ugled Parlamentu u kojem, prvi put od obnove višestranačja u Srbiji, gotovo da nema opozicije. U prvih nedelju dana na mestu predsednika Skupštine, Dačić je nagovestio buduće pravce saradnje tako što se dva puta sastao sa ambasadorom Rusije i jednom sa ambasadorom Kine i najavio intenziviranje saradnje sa njihovim parlamentima.

22.

Istog dana, poslanici su izabrali i šest potpredsednika Skupštine - Vladimira Orlića (SNS), Stefana Krkobabića (PUPS), Radovana Tvrđišića (SPAS), Mariju Jevđić (JS), Elviru Kovač (SVM) i Muamera Zukorlića (SPP). U skupštinu se posle mnogo godina vratio i Dačićev bliski saradnik Veljko Odalović koji će u narednih godinu i po dana, do novih izbora, obavljati posao generalnog sekretara Skupštine. Za zamenike generalnog sekretara imenovani su Srđan Smiljanić i Branko Marinković.

26.

Na Prvoj redovnoj sednici jesenjeg zasedanja poslanici su izglasali novi Zakon o ministarstvima, kako bi uveli nove resore i definisali nadležnosti ministarstava. Tom prilikom usvojen je amandman poslanice Srpske napredne stranke, Jelene Žarić Kovačević, da "ministarstvo pravde više nema obavezu da objavljuje presude Evropskog suda za ljudska prava niti da prati njihovo izvršenje". U obrazloženju je navedeno samo da je reč o usklađivanju sa drugim zakonima, a amandman je i na Odboru za pravosuđe i u plenumu usvojen bez rasprave ili navođenja institucije koja bi trebalo da je preuzela tu obavezu.

28.

Nekoliko dana pre isteka roka od 90 dana, poslanici su, na posebnoj sednici, izglasali novu Vladu Srbije na čijem čelu je u drugom mandatu Ana Brnabić. Vlada ima 21 ministarstvo i dva ministra bez portfelja, a kako je Brnabić rekla u ekspozeu, to će biti vlada kontinuiteta koja će nastaviti sve što je 2014. godine započeo sadašnji predsednik Srbije Aleksandar Vučić. Premijerka je u ekspozeu ponovila šest prioritarnih oblasti koje je ranije najavio i predsednik Srbije, a to su zdravstvena zaštita, pitanje Kosova, borba protiv kriminala, ekonomija, očuvanje nezavisnosti i nastavak reformi, a bilo je reči i o neophodnosti dijaloga i izgradnje društva u kojem se razlika poštuje i ceni, i u kojem se aktivno bori protiv diskriminacije.

28.

Prilikom rasprave o izboru Vlade, skladnu atmosferu vladajuće većine prekinuo je neočekivani govor predsednika poslaničke grupe "Ujedinjena dolina - SDA Sanžaka", Šaipa Kamberija, koji je ocenio da je tužno za demokratiju da sedmoro poslanika danas čine jedinu opoziciju u Srbiji. „Ovakav parlament nije mogao da proizvede čak ni Slobodan Milošević, ali gospodin Vučić i gospodin Dačić pokazali su se efikasniji od svojih političkih očeva“ izjavio je Kamberi, i istakao da su "Šiptari, Turci, ustaše, NATO zločinci, svakodnevni žargon propagandne mašinerije" i da smo "od ideje srbizacije Jugoslavije došli smo do ideje vučićevizacije Srbije".

2020

Mesec u parlamentu

NOVEMBAR

6.

Skupštinski Odbor za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja dozvolio je da dvanaest narodnih poslanika i tri skupštinska funkcionera obavljaju duple funkcije, a odobrio je i troškove za iznajmljivanje stana narodnim poslanicima koji ne žele da putuju niti da koriste usluge hotela. Odbor je bez ikakve rasprave dozvolio da se plate troškovi stana bivšoj predsednici Skupštine Maji Gojković koja je tu uslugu koristila i u prethodnom sazivu, i to od 3. avgusta kada su potvrđeni mandati, pa do izbora za ministarku kulture, iako od avgusta do oktobra sednica nije bilo.

12.

Na Drugoj redovnoj sednici jesenjeg zasedanja Skupština je podržala još jedan rebalans budžeta koji je predložen zbog ublažavanja posledica pandemije Kovida-19 i nastavak ulaganja u infrastrukturu. Iako je predviđen deficit od 8,8 odsto BDP-a, o tome u raspravi nije bilo mnogo reči. Ministar finansija Siniša Mali je u svom obraćanju istakao nastavak dobrih ulaganja, izgradnju bolnica i stabilnost dinara.

12.

Tokom desetočasovne rasprave, poslanici vladajuće većine obasipali su pohvalama ministre i predsednika države. Poslanik Srpske napredne stranke, Adam Šukalo, pohvalio je ministra finansija "koji evo već osmi sat sedi ovde". "Mi smo svi izlazili, nešto smo i pojeli, otišli smo u toalet. On sedi ovde sluša i vredno bilježi sve ove diskusije", izjavio je Šukalo. S druge strane lider Jedinствene Srbije Dragan Marković Palma izrazio je nezadovoljstvo cenama u skupštinskom restoranu jer prema njegovim rečima, "ne može kafa da bude sedam dinara", zato što Skupština nije "udruženje socijalnih slučajeva".

16.

Ministar unutrašnjih poslova Aleksandar Vulin ispunio je obavezu i Odboru za odbranu i unutrašnje poslove podneo izveštaj o radu Ministarstva od jula do septembra 2020. godine. On je pohvalio rad svog prethodnika i stranačkog kolege, Nebojše Stefanovića i istakao da je broj izvršenih krivičnih dela smanjen za 13,1 odsto, da su rasvetljena dva ubistva iz kriminogene sredine, ali da je zbog „rušilačkih demonstracija ispred skupštine“ u julu, povećan stepen kršenja javnog reda i mira.

16.

Članovi skupštinskog odbora za odbranu i unutrašnje poslove izrazili su zabrinutost da će na ministra unutrašnjih poslova biti izvršen veliki pritisak zbog najavljene borbe protiv mafije. Rekli su da je i njegov prethodnik Nebojša Stefanović odlično radio svoj posao i započeo obračun sa mafijom i narko dilerima, a da u budućnosti očekuju još bolju situaciju. Poželeli su Vulinu uspeh u radu, čestitali mu na dosadašnjem vođenju Ministarstva odbrane, zahvalili mu što je došao i zamolili ga da nastavi da dolazi u Skupštinu. Posebno srdačan odnos prema ministru iskazao je predsednik odbora Aleksandar Marković, koji je proglasio pauzu u radu, kako bi lično ispatio ministra Vulina iz skupštinske zgrade.

24.

Na dnevnom redu Četvrte sednice jesenjeg zasedanja našlo se 20 tačaka dnevnog reda. Na prvih pet zakona o porezima i carinama koje je Vlada predložila, nijedan od 250 poslanika nije podneo amandman. Zakoni su usvojeni bez izmena, a nije bilo primedbi ni na set zakona o zajmovima kojima se država dodatno zadužila za skoro 600 miliona evra zbog borbe protiv Kovida, ali i zbog obezbeđivanja energetske efikasnosti zgrada koje koriste centralne institucije vlasti i javne namene. Sva predložena kadrovska rešenja, uključujući i to da Brankica Janković, u svom drugom mandatu, ponovo bude Poverenica za zaštitu ravnopravnosti, su usvojena.

25.

Na istoj sednici poslanici su govorili i mimo dnevnog reda, pa je tako poslanik Srpske napredne stranke, Janko Langura, kazao da "Tanja Fajon u Srbiji predstavlja jedino ličnu zaštitnicu tajkuna Dragana Đilasa." "Ona direktno radi za njegove i isključivo njegove interese", izjavio je Langura. Tokom svog obraćanja u plenumu, zamenica predsednika poslaničke grupe "Aleksandar Vučić - Za našu decu" Sandra Božić izjavila je da "Svaki put kada neko preti deci Aleksandra Vučića, iza toga stoji Dragan Đilas". Nijedna opomena nije izrečena narodnim poslanicima za govor mimo dnevnog reda, niti za govor mržnje.

26.

Poslednjeg četvrtka u mesecu organizovan je institut postavljanja polaničkih pitanja članovima Vlade. Ministri nove Vlade premijerke Ane Brnabić prvi put su došli u Skupštinu i lično odgovarali na pitanja narodnih poslanika. Svoje pravo iskoristilo je osmoro poslanika, a pitanja su se odnosila na prava nacionalnih manjina, Korona virus, životnu sredinu ali i imovinu brata jednog od lidera opozicije Dragana Đilasa, uz navodjenje adresa i kvadrature navodnih nekretnina. ovim ministrima su poslanici iz njihovih stranaka upućivali pitanja koja su im omogućila da predstave svoje planove rada.

2020

Mesec u parlamentu

DECEMBAR

1.

Govor mržnje, karakterističan za devedesete godine, vraćen je na velika vrata na Petoj sednici jesenjeg zasedanja tokom diskusije o finansijskim planovima nezavisnih tela. Poslanici sa liste "Aleksandar Vučić - Za našu decu", pominjali su pojedine medijime, lidere vanparlamentarnih stranaka, predsednika države, glumcime i druge umetnike. "Jer N1 televizija i Nova S ne plaćaju porez na teritoriji Republike Srbije. Prema tome, oni isisavaju novac od naših građana, onemogućavaju dalji napredak kroz izgradnju puteva, bolnica, dečijih vrtića. Vlasnik ovih televizija je pljačkaš i tajkun Dragan Đilas.", izjavila je narodna poslanica Milanka Jevtović Vukojičić.

2.

"Ja mogu samo da vidim da se određeni ljudi već sada utrkuju i licitiraju sa koliko metaka u leđa će da završi predsednik Vučić", kazao je poslanik Đorđe Todorović. Ipak, najveću pažnju javnost privuklo je obraćanje poslanice Biljane Pantić Pilje: "A ovim nezavisnim medijima, „N1“ i „Nova S“, antisrpskim medijima, nema tu trunke nezavisnosti i njih može opisati samo jedna rečenica – domaći izdajnik, strani plaćenik", nastavivši sa govorom mržnje.

8.

Plan Budžeta za 2021. godinu poslanicima je predstavio ministar finansija Siniša Mali na Šestoj sednici jesenjeg zasedanja. Ministar je najavio prosečnu platu u iznosu od 900e do kraja 2025. godine i govorio o najmanjem padu BDP-a u 2020. godini u poređenju sa drugim zemljama kao i o povećanju penzija u 2021. godini. Članovi Fiskalnog saveta su, dan ranije, na sednici odbora, izrazili sumnje da je budžet nerealno isplaniran i da će plate moći da rastu brže od rasta privrede, ali su te kritike žustro odbačene od strane članova odbora, a predsednik Fiskalnog saveta je okarakterisan kao glasnogovornik opozicije.

9.

U plenumskoj sali, nizale su se pohvale poslanika vladajuće koalicije upućene ministru finansija: „Gospodine ministre Mali, šta god oni da kažu vi ste za mene najbolji ministar finansija u zadnjih 20 godina, nemam vremena da obrazlažem“, izjavio je poslanik Srpske napredne stranke Marko Atlagić. „Ovaj budžet je dobar, ovaj budžet je realan, on je stabilan, on predstavlja kontinuitet i ono što je najvažnije i što ste rekli to je održavanje standarda građana“ - deo je govora Milorada Mijatovića iz Socijaldemokratske partije Srbije. U pauzi pohvala upućenih na rad Vlade, predsednika i ministra, poslanici su govorili o političkim protivnicima iz redova vanparlamentarne opozicije.

15.

Na 13. sednici Administrativnog odbora formirana je Radna grupa za izradu Kodeksa ponašanja narodnih poslanika. Za predsednika radne grupe izabran je predsednik poslaničke grupe "Aleksandar Vučić - Za našu decu" Aleksandar Martinović. Radnu grupu činilo je sedam poslanika: Aleksandar Marković (AV-ZND), Snežana Paunović (SPS), Branimir Jovanović (SDPS), Radovan Tvrdišić (SPAS), Elvira Kovač (SVM), Selma Kučević (UD - SDA), Života Starčević (JS).

15.

Sporazum sa Republikom Albanijom o prelasku granice sa ličnom kartom bio je glavna tema Sedme sednice jesenjeg zasedanja. Od 20 tačaka dnevnog reda, ministar unutrašnjih poslova, Aleksandar Vulin, inicirao je temu „Balkan Balkancima“, poručivši da "samo onaj ko ne veruje u snagu Srbije, može da se plaši našeg otvaranja i bržeg protoka ljudi i kapitala". Poslanik Srpske napredne stranke Aleksandar Mirković razumeo je ovu parolu kao poziv investitorima, rekavši da „konačno sada možemo biti u prilici da odlučujemo i da zajedno apliciramo ka svim stranim investitorima kako bi kvalitet života u našim zemljama podigli na viši nivo“. U delu za glasanje usvojene su sve tačke dnevnog reda.

PARLAMENT U BROJKAMA

Statistički pregled rada 12. saziva zaključen je sa 31. decembrom 2020. godine

17.

Administrativni odbor je 17. decembra poneo skupštinskoj proceduri Predlog kodeksa ponašanja narodnih poslanika. Na prvoj narednoj sednici, 22. decembra, Predlog kodeksa je uvršten u dnevni red.

24.

U još 19 tačaka dnevnog reda poslanici su usvojili Kodeks ponašanja narodnih poslanika, devet zakona i isto toliko odluka kojima se biraju predsednici sudova, članovi i predsednik Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Raspravu o predloženom Kodeksu ponašanja mnogi poslanici iskoristili su za priliku da podsete kako su se njihovi prethodnici ponašali. "I fizički napad na tadašnjeg predsednika skupštine gospodu Maju Gojković i fizički napad na narodne poslanike, fizički napad na predsednika tada Administrativnog odbora Aleksandra Martinovića na sednici administrativnog odbora, fizički napad na kolegu Marjana Rističevića, setite se unošenja kamena u Narodnu skupštinu, setite se unošenja gitara.", bio je deo obraćanja poslanika Srpske napredne stranke Aleksandra Markovića.

29.

Na poslednjoj sednici jesenjeg zasedanja poslanicu su razmatrali Izveštaj Evropske komisije za 2020. godinu. Iako u zaključcima, koje je podnelo 15. narodnih poslanika, piše da Skupština konstatuje preporuke iz izveštaja naročito one koji se odnose na vladavinu prava, u raspravi je više puta rečeno da suštinskih primedbi nema i da su preporuke već ispunjene. „Da li će i kada Srbija kao takva postati članica Evropske unije, na kraju krajeva, zavisi isključivo od volje i političke spremnosti država članica Evropske unije“, izjavila je predsednica Vlade Ana Brnabić.

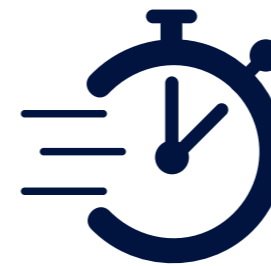
30.

Ni pohvale za predsednika Republike nisu izostale. Luka Kebara, poslanik Srpske napredne stranke naglasio je da „je najvažnije to što su naši građani prepoznali da napredujemo u svim poljima naročito na polju ekonomije, bezbednosti, zdravstva, privrede, međunarodnih odnosa ali i evropskih integracija, sve to zahvaljujući predsedniku Aleksandru Vučiću“. Jelena Obradović, takođe iz Srpske napredne stranke, istakla je da je "odgovornom politikom predsednika Aleksandra Vučića Srbija pokazala da ne samo odgovorno brine o svojoj državi, o svim svojim građanima, već da i u vreme najveće svetske ekonomske krize kada sve zemlje stagniraju, kada sve zemlje padaju Srbija može da radi, gradi, stvara, raste i razvija se".

ZAKONODAVNA AKTIVNOST

- 25 dana legislativne aktivnosti
- 50 usvojenih zakona
- 98% usvojenih zakona predložila je Vlada

HITAN POSTUPAK

- 6% svih zakona (uključujući nove zakone, izmene i dopune zakona i ratifikacije međunarodnih sporazuma) usvojeno je po hitnom postupku.
- 8.57% novih zakona i izmena i dopuna usvojeno je po hitnom postupku, ukoliko izuzmemo zakone o potvrđivanju međunarodnih sporazuma

KLJUČNE NOVINE:

- Vladajuću većinu u parlamentu čine 243 poslanika. Opoziciju predstavlja šest poslanika poslaničke grupe "Ujedinjena dolina - SDA Sandžaka" i jedan samostalni poslanik.
- Usvojen je Kodeks ponašanja narodnih poslanika, najavljivan od 2014. godine. Administrativni odbor, na čelu sa Aleksandrom Martinovićem, prati primenu Kodeksa. Kvalitet usvojenih rešenja upitan iz pozicije efektivne primene i usklađenosti sa međunarodnim standardima.
- Izveštaj Evropske komisije o Srbiji za 2020. godinu razmatran je na plenarnoj sednici. Jedan od zaključaka nadležnog odbora, koji su poslanici potvrdili, je da će Skupština Srbije posvetiti posebnu pažnju preporukama koje se odnose na vladavinu prava i funkcionisanje demokratskih institucija. U raspravi prilikom usvajanja Zaključka o Izveštaju Evropske komisije, poslanici se nisu bavili stanjem demokratije, već su centralno mesto zauzimale njihove pohvale na račun Srbije i njenog napretka u reformama koje sprovodi, kao i kritike na račun Evropske unije koja takav napredak ne nagrađuje.

- Održana je jedna sednica u novembru na kojoj su postavljena poslanička pitanja.
- Organizovano je jedno javno slušanje tokom novembra, na temu "Predstavljanje predloga zakona o fiskalizaciji i predloga zakona o digitalnoj imovini".

Na **Petoj sednici redovnog jesenjeg zasedanja u decembru**, poslanici su razmatrali izveštaje nezavisnih institucija za 2019. godinu, Agencije za borbu protiv korupcije, Fiskalnog saveta, Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Komisije za hartije od vrednosti i usvojili zaključke.

Takođe, na **Drugoj posebnoj sednici u decembru**, poslanici su razmatrali izveštaje Zaštitnika građana, Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Poverenika za zaštitu ravnopravnosti i Državne revizorske institucije, i usvojili zaključke povodom ovih izveštaja.

Podsećamo, izveštaji nezavisnih tela i institucija su retko razmatrani u plenumu. Poslanici nisu diskutovali o njima pet godina - od 2014. go 2018. godine. Ovaj negativan trend prekinut je kada su poslanici razmotrili izveštaje i zaključke na plenumskim sednicama 2019. godine.

Radna tela rezervirana su isključivo za predstavnike vladajuće većine. Od početka saziva, nijedan opozicioni narodni poslanik nije predsedavao odborima. Poslanici su u novembru usvojili **budžet za 2021. godinu**. Takođe, u plenumu je razmotren i usvojen zakon o završnom računu za 2019. godinu.

U novembru je izabrana **Poverenica za zaštitu ravnopravnosti, Brankica Janković**, u svom drugom mandatu. Podsećamo, mandat Brankici Janković istekao je u maju 2020. godine. Umesto da najkasnije do kraja avgusta Skupština izabere novog Poverenika, u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije, izbor je bio odlagan do novembra 2020. godine. Tada je, daleko od očiju javnosti i preko noći, započet i završen izbor jedinog kandidata u trci za ovu poziciju. Podsećamo, predlaganje kandidata na mesto Poverenika za zaštitu ravnopravnosti je u nadležnosti poslaničkih grupa.

Poslanici su na Sedmoj sednici jesenjeg zasedanja izabrali i **dva člana Saveta Regulatornog tela za elektronske medije**. Prazno mesto u Savetu REM-a popunjeno je nakon šest meseci kada su poslanici, ponovo, izabrali Oliveru Zekić, kojoj je mandat na mesto člana Saveta istekao u julu 2020. godine. Na istoj decembarskoj sednici za još jednog člana Saveta izabrana je Aleksandra Janković, kao kandidat Crkve i verskih zajednica.

Srbija napreduje, samo EU to ne vidi

"Srbija ostaje na evropskom putu, napreduje u svim poglavljima, a u ovoj godini još nije otvorila ni jedno poglavlje jer je Evropska unija promenila svoj pristup prema proširenju", u najkraćem bi bili zaključci sa sednice Odbora za evropske integracije.

Poslanici članovi Odbora razmotrili su trenutno stanje u procesu pregovaranja Srbije sa Evropskom unijom kao i Izveštaj o pristupanju za vreme predsedavanja Finske u drugoj polovini 2019. koji je Vlada podnela Skupštini još 13. marta ove godine.

Ministarka za evropske integracije Jadranka Joksimović prva je koja je u novom sazivu podnela izveštaj poslanicima, međutim koliko je nadležni odbor zaista izvršio kontrolnu funkciju možda najbolje govori podatak da je ministarka govorila skoro 50 minuta, dok je petoro članova odbora oko pola sata potrošilo na ponavljanje onoga što je Joksimović već rekla, na pohvale ministarstvu, pitanja i analizu postupaka Evropske unije, dok nije bilo ni jedne reči kritike ili samokritike.

Ministarka Joksimović objasnila je da razmatranje izveštaja za prošlu godinu kada je Finska predsedavala EU kasni zbog epidemije korona virusa. Istakla je da je Evropska komisija u svom izveštaju prepoznala da je u nekim oblastima objektivno bilo kašnjenja, ali da se nedovoljno govori o tome da je u prethodnoj godini uz sve izazove "Srbija zabeležila napredak u gotovo svim pregovaračkim poglavljima".

"Izveštaj EK se često politički čita i treba tako, naročito jer je to u skladu sa novom metodologijom pristupanja EU, gde su pojačani politički kriterijumu i gde su članice ovog puta uzele učešće u sastavljanju izveštaja više više nego ranije" rekla je Joksimović uz tvrdnju da se u izveštaju oseća odnos članica prema politici proširenja, jer kako je navela "ima toliko članica EU nenaklonjenih proširenju da su se njihove kritike i zamerke reflektovale u izveštaju o napretku Srbije".

Smatra da otvaranje 18 od 35 poglavlja u poslednjih pet godina - nije slab učinak, te da se mnogo toga u pristupanju promenilo od kad je počela migrantska kriza 2015. godine.

Važno je da su ankete pokazale kako bi većina građana Srbije glasala za ulazak u EU, iako vide probleme u zajednici i ponekad smatraju da su Srbiji postavljeni nefer uslovi. Ministarka je ponovila da je Srbije i dalje "prednjačeća zemlja" u regionu i da je spremna za otvaranje poglavlja 2 - sloboda kretanja radnika, 3 - sloboda poslovnog nastanjanja i pružanja usluga, 14 - transport, 21 - transevropske mreže i 27 - zaštita životne sredine i klimatske promene.

Kako do kraja godine ima još dva meseca u kojima predsedava Nemačka, ministarka Joksimović smatra da još ima šanse da na međuvladinoj konferenciji Srbija otvori neko poglavlje. Takođe, ona je više puta ponovila da EU ne ceni dovoljno činjenicu da Srbija ima posebno ministarstvo za evropske integracije nego insistira na glavnom pregovaraču iako pregovarački tim postoji od 2014. godine, a čine ga predstavnici ministarstava i civilnog društva.

Za reč se javilo petoro poslanika: Dušica Stojković, Dubravka Filipovski, Vesna Marković, Vuk Mičetić i Predrag Rajić, svi iz Srpske napredne stranke. Isticali su uspehe ministarstva i Vlade, ponovili da je do zastoja došlo zbog kovida 19, analizirali da se politika EU promenila zbog migrantske krize, pohvalili kontinuitet u ministarstvu koje postoji od 2017. godine pitali o projektima i fondovima. Nije bilo ni jedne reči o neispunjenim ciljevima i eventualnoj odgovornosti, kao ni pominjanja bilo koje kritike iz izveštaje Evropske komisije.

Parlament krije ime kandidata za Poverenika za zaštitu ravnopravnosti

Otvoreni parlament skreće pažnju javnosti da Narodna skupština Republike Srbije, tihim sazivanjem sednice Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, bez otkrivanja imena kandidata, planira da u ponedjeljak, 23. novembra, utvrdi predlog za novog Poverenika za zaštitu ravnopravnosti. Sudeći po agendi predstojeće sednice koja je objavljena na sajtu Skupštine, pred Odborom će se, na predlog nepoznatog broja poslaničkih grupa, naći samo jedno ime.

Otvoreni parlament podseća da je mesto Poverenika za zaštitu ravnopravnosti upražnjeno već više od šest meseci, otkako je u maju ove godine istekao mandat Brankici Janković. Umesto da najkasnije do kraja avgusta Narodna skupština izabere novog Poverenika, u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije, izbor je prvo bio onemogućen višemesečnim i bezrazložnim odlaganjem vladajuće većine da konstituiše Skupštinu.

Procedura je zatim pokrenuta preko noći, bez saopštavanja imena kandidata i poslaničke grupe koja ga je predložila, čime je Parlament zatvorio vrata za konsultovanje i uključivanje javnosti u debatu o odlukama koje donosi. Netransparentno postupanje Parlamenta u procesu izbora novog Poverenika za zaštitu ravnopravnosti baca senku sumnje na integritet procesa. Sa druge strane, ovo je još jedan u nizu negativnih primera odnosa Parlamenta prema nezavisnim institucijama, čiji bi, pak, efektivan, profesionalan i nezavisan rad morao da bude jedan od ključnih oslonaca Narodnoj skupštini u nadzoru nad izvršnom vlašću.

Podsećamo, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti ima ulogu da sprečava sve vidove diskriminacije i da štiti i unapređuje ravnopravan položaj svakog pojedinca u svim društvenim oblastima.

Zaključci sve kraći i kraći

Čini se da Odbor za finansije nema šta da kaže o Izveštaju Agencije za borbu protiv korupcije za 2019. godinu, sudeći po predlogu zaključka dostavljenog Skupštini koji po svojoj sadržini ukazuje na puko zadovoljavanje procedure. U predlogu zaključka koji je pripremio, Odbor se nije osvrnuo ni na jednu preporuku za unapređenje u oblasti borbe protiv korupcije, i propustio da obaveže Vladu na aktivnosti kojima bi unapredila trenutno stanje.

Odbor je, prethodno, izveštaje razmatrao 2014. i 2019. godine, kada je svoja zapažanja, oba puta, izneo u čak osam tačaka zaključka.

Neke od preporuka u zaključku nadležnog odbora iz 2014. godine su se odnosile na jačanje transparentnosti rada državnih organa, uređivanje efikasnog sistema zaštite "uzbunjivača" i izmene Zakona o Agenciji.

Nešto blaže preporuke bile su predmet Zaključka na izveštaj Agencije za 2018. godinu. Zatraženo je da se preciziraju pravila o pravima i obavezama funkcionera i njihovoj odgovornosti, intenziviranje saradnje sa drugim državnim organima i obezbeđivanje uslova za nesmetan i efikasan rad Agencije. Odbor je propustio da, ovog puta, odredi rok za podnošenje izveštaja o sprovedenim zaključcima. Dok je zaključkom iz 2014. godine naloženo da Vlada podnese izveštaj u roku od šest meseci, Skupština je 2018. godine samo pozvala Vladu da redovno podnosi izveštaje, što je njena redovna obaveza.

Upitno je da li je borba protiv korupcije u poslednjih godinu dana bila toliko besprekorna da nijedan član Odbora nema primedbu, sugestiju ni komentar na nalaze iz izveštaja Agencije. Zaključci Odbora za finansije stali su u dve tačke: "Prihvata se izveštaj o radu" i "Ovaj zaključak objaviti u Službenom glasniku".

Otvoreni parlament zahteva povlačenje predloga Kodeksa ponašanja narodnih poslanika iz skupštinske procedure

Otvoreni parlament zahteva povlačenje predloga Kodeksa ponašanja narodnih poslanika iz procedure jer pretilo da postane još jedno sredstvo za obračun sa političkim neistomišljenicima, umesto instrument koji bi jačao parlamentarni integritet, vladavinu prava i poverenje građana. Ukoliko ovakav tekst Kodeksa bude usvojen, on neće poslužiti borbi protiv korupcije i zaštiti javnog interesa.

Analiza aktuelnog predloga Kodeksa, koju je uradio tim Crtine inicijative Otvoreni parlament, pokazuje da nedostaje usklađenost sa međunarodnim standardima u poređenju sa predlogom iz 2014. godine, kao i da su izbačene ključne odredbe koje bi doprinele suštinskoj primeni Kodeksa i promeni ponašanja poslanika.

U odnosu na nacrt iz 2014. godine, predlog koji je ušao u skupštinsku proceduru ne predviđa da je za sprovođenje Kodeksa odgovoran Etički savet, telo koje bi činili poslanici iz više odbora i najmanje jedan predstavnik opozicije, već je sada predloženo da se o tome stara Administrativni odbor. Dodatno, uvodi se mogućnost da podnosilac prijave odgovara za kršenje Kodeksa, ukoliko Odbor utvrdi da je prijava neosnovana i usmerena ka političkoj diskreditaciji drugog poslanika. Kriterijumi za utvrđivanje neosnovanosti i namere za političku diskreditaciju ostaju nedefinisani, što ostavlja prostor za diskreciono tumačenje i zloupotrebe u cilju obračunavanja sa političkim protivnicima. U predlogu koji je od danas na dnevnom redu, izbačena je kazna u vidu javnog izvinjenja poslanika, kao i obaveza obaveštavanja javnosti o odlukama i kaznama na plenarnoj sednici.

Nejasno je kako je ova verzija Kodeksa izgubila upravo ono što su bili standardi međunarodnih organizacija sa kojima Srbija saraduje, poput OEBS-a i Saveta Evrope, a nije poznato ni kada je i kako Radna grupa menjala nacrt iz 2014. godine i koga je pritom konsultovala.

Analiza Kodeksa ponašanja narodnih poslanika

Kodeks ponašanja narodnih poslanika, čije usvajanje je najavljivano još 2014. godine, kada je sačinjen prvi nacrt, ušao je u skupštinsku proceduru 17. decembra, nakon izuzetno kratkog rada Radne grupe, formirane 15. decembra, na novom tekstu nacrta. Predlog Kodeksa uputio je skupštinski Administrativni odbor kojim predsedava **šef poslaničke grupe „Aleksandar Vučić - Za našu decu” Aleksandar Martinović**.¹ U razlozima za donošenje Kodeksa navodi se da postoji potreba da narodni poslanici svoj rad i ponašanje podrede zakonu i javnom interesu i tako izbegnu podrivanje ugleda Parlamenta. O primeni Kodeksa, po ovom predlogu, **staraće se upravo Administrativni odbor**.

Narodni poslanik biće obavezan da postupa jednako prema svim građanima, bez diskriminacije i da ličnim primerom predstavlja **uzor etičkog ponašanja**. Kodeks dodatno nalaže savesno obavljanje funkcije, pristojnost i uvažavanje drugih poslanika i što se u praksi pokazalo kao najvažnije, da poslanik „govorom ne podstiče mržnju i nasilje”. Poslanici će biti u obavezi da poštuju osam etičkih vrednosti: istinu, pravičnost, poštenje, nepristrasnost, odgovornost, integritet, otvorenost i dostupnost.

Predlog Kodeksa o kojem su poslanici raspravljali skoro dva dana, donekle je izmenjen amandmanima, koji su usvojeni u danu za glasanje. Poslanik Srpske napredne stranke, Vladimir Orlić, podneo je osam amandmana, koji predviđaju osnivanje **Komisije za etiku** sa savetodavno-edukativnom ulogom, koja će, između ostalog, služiti i za poverljivo savetovanje poslanika u pitanjima sukoba interesa. Komisija će biti sastavljena od eksternih članova, koji nisu narodni poslanici, sa kojima poslanici mogu da izgrade “odnos poverenja”. Komisija, čiji rok za formiranje nije predviđen, biće zadužena da pripremi još jedan dokument - Vodič za primenu Kodeksa - i organizovaće i sprovoditi obuke poslanika. Međutim, amandmanima nije izmenjena suština-nadzor nad **primenom Kodeksa ostaje u nadležnosti Administrativnog odbora**, umesto posebno formiranog tela za tu namenu, sa mnogo manjkavosti i nelogičnosti u pogledu efektivne implementacije. Sa druge strane, amandmanima je prepoznato i da Agencija za borbu protiv korupcije pokreće i sprovodi postupak u kome se odlučuje da li je došlo do povrede u smislu Zakona o sprečavanju korupcije, odnosno, Agencija je nadležna da odlučuje o rešavanju pitanja sukoba interesa i primanja poklona. **Prijava privatnog interesa narodnog poslanika** u vezi sa zakonom ili drugim aktom o kojem se raspravlja ili odlučuje u Skupštini objavljiće se na internet stranici Narodne skupštine. Dok ova izmena može da se tretira kao pokušaj da se odgovori na GRECO savetovanje u evaluaciji iz 2015. godine, primena ovog mehanizma u praksi neće biti jednostavna. Pre svega je neophodno imati u vidu da uređivanje postupanja Agencije za sprečavanje korupcije, pri tom i nezavisne institucije, preko skupštinskog dokumenta, stvara pravnu nelogičnost i ne proizvodi obavezu za Agenciju.

Ipak, jedini suštinski napredak koji je postignut amandmanima, jeste da je izmenama i dopunama ovog dokumenta omogućeno da, umesto prvobitno predloženih narodnih poslanika, **svako fizičko ili pravno lice mogu da podnesu prijavu Administrativnom odboru za slučajeve kršenja Kodeksa**. Međutim, ostaje da se vidi kako će ova odredba biti primenjivana u praksi, s obzirom na nedorečenost i nelogičnost sledeće odredbe koja daje mogućnost da protiv podnosioca prijave Odbor pokrene postupak ukoliko utvrdi nameru da se prijavom politički diskredituje neki narodni poslanik. Nedorečenost odredbe ogleda se u tome što nije precizirano na koje podnosioc prijave se ona odnosi, kao i koji su kriterijumi za prepoznavanje političke diskreditacije. Nelogičnost nastaje u činjenici da Parlament ne može da pokreće postupke protiv građana i pravnih lica. Osim toga, u Kodeksu ponašanja nije precizirana obaveza, koja je bila predviđena za Etički savet 2014. Godine, da uz donetu odluku priloži i njeno obrazloženje.

U poređenju sa nacrtom Kodeksa iz 2014. godine, usvojeni Kodeks iz 2020. godine, sadrži nekoliko suštinskih razlika. Etička komisija, predviđena usvojenim aktom, imaće savetodavnu i edukativnu ulogu. Ona se razlikuje od Saveta za etiku planiranog 2014. godine, jer usvojenim rešenjem njena uloga nije i nadzor nad primenom Kodeksa. Umesto toga, ova odgovornost poverena je Administrativnom odboru, koji neće imati nadležnost da prati poštovanje Kodeksa od strane narodnih poslanika po službenoj dužnosti, već će postupati isključivo po primljenim prijavama. Odbor takođe neće imati obavezu da uz svoje odluke prilaže i obrazloženje, što otvara prostor za diskreciono odlučivanje. Osim toga, u usvojenom Kodeksu **smanjen je opseg sankcija**. U nacrtu Kodeksa iz 2014. godine predviđene su sankcije u vidu nejavne opomene, javne opomene i javnog izvinjenja, kao i novčane kazna u visini do tri osnovne plate stalno zaposlenog narodnog poslanika onda kada poslanik izbegava da se javno izvini po izrečenoj meri. U važećem Kodeksu, mere u slučaju povrede predstavljaju samo opomena i javna opomena. Još jedna novina u izglasanom Kodeksu odnosi se na podnosioca prijave za kršenje Kodeksa, koju smo već spomenuli diskutujući o proširivanju mogućnosti da prijave podnose sva fizička i pravna lica. Naime, u slučaju da Odbor utvrdi da su navodi podnosioca prijave neosnovani, a sačinjeni su **u cilju političke diskreditacije narodnog poslanika**, protiv podnosioca prijave će se pokrenuti postupak zbog povrede Kodeksa. U praksi može biti korišćeno kao mehanizam za diskreciono odbacivanje prijave ili za odvracanje od podnošenja prijave, budući da nije definisano na koji način se utvrđuje namera podnosioca prijave da politički diskredituje nekog narodnog poslanika.

Dodatno, izričito je zabranjeno podnošenje anonimnih prijava za kršenje Kodeksa, a odluka Odbora je konačna. U tom smislu, druga instanca za žalbe poslanika na odluke Odbora o povredi Kodeksa ne postoji. Visoki savet za etiku, čije uspostavljenje je planirano u nacrtu Kodeksa iz 2014. godine, nije uključen u novousvojeni dokument.

¹ U skladu sa Poslovníkom Narodne skupštine.

● IZBOR SAŽETAKA ZAKONA

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Zakon je na predlog Vlade usvojen 12. novembra 2020. godine.

Najnovije izmene i dopune Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Zakon“) stupile su na snagu 13. novembra 2020. godine, danom objavljivanja u Službenom glasniku, prethodno usvojene po hitnom postupku. Predlog izmena i dopuna Zakona usvojila je Vlada Srbije 06. novembra 2020. godine, dok je Narodna skupština o ovom predlogu raspravljala i glasala u jednom danu, bez ijednog podnetog amandmana, te je predlog usvojen sa 189 glasova za, od 192 prisutnih narodnih poslanika. Takođe, nijedan izvestilac nadležnih radnih tela Narodne skupštine nije se javio za reč prilikom rasprave u plenumu.

Polazna novina u ovom trenutku jeste to što je u članu 5. Zakona COVID-19, bolest koju izaziva virus SARS-COV-2, uvrštena na listu zaraznih bolesti koje se mogu sprečiti imunizacijom.

U nastavku je pregled važnijih izmena i dopuna Zakona, u smislu prava i obaveza građana, kaznenih odredbi i same primene novih odredbi Zakona.

Novi pojmovi uvedeni izmenama i dopunama Zakona i njihovo značenje

Zakon je uveo nekoliko novih pojmova, među kojima su najznačajniji oni koji se odnose na mere zaštite i sprečavanja širenja zaraznih bolesti.

Lična zaštita

Mere lične zaštite predstavljaju ponašanje pojedinca usmereno na zaštitu sopstvenog i tuđeg zdravlja i života od zarazne bolesti (obaveza korišćenja zaštitnih sredstava, određenog ponašanja u zatvorenom prostoru, na javnim okupljanjima, itd). Konkretno mere lične zaštite i način njihove primene propisuje Vlada (trenutno je npr. na snazi mera lične zaštite – obavezno nošenje zaštitne maske za vreme boravka na javnim mestima u zatvorenom prostoru i ovu meru su dužna da primenjuju sva lica).

Kućna izolacija

Mera kućne izolacije je izdvajanje obolelih lica, bez simptoma ili sa simptomima koji ne zahtevaju hospitalizaciju, tokom perioda zaraznosti, sa ciljem da se spreči širenje zarazne bolesti. Ovu meru nalaže doktor medicine specijalista za infektivne bolesti ili drugi doktor medicine u skladu sa naredbom ministra, o čemu obaveštava teritorijalno nadležnog epidemiologa.

Način i kontrolu primene mere kućne izolacije propisuje Vlada.

Karantin u kućnim uslovima

Ovom merom se ograničava sloboda kretanja i prati zdravstveno stanje zdravih lica koja su bila u kontaktu, ili za koja se sumnja da su bila u kontaktu, sa licima zaraženim od zarazne bolesti ili putnika u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz država sa nepovoljnom epidemioškom situacijom. Mera može trajati najduže do vremena maksimalne inkubacije određene zarazne bolesti.

Zakon navodi da ovu meru rešenjem određuje sanitarni inspektor. Inspektora obaveštava lekar specijalista epidemiologije o osobama na koje treba da se primeni mera. Lekar specijalista takođe obaveštava i osobu o trajanju mera i načinu sprovođenja. Ono što je važno jeste i da se rešenje sanitarnog inspektora smatra i potvrdom o sprečenosti osobe da radi dok ova mera traje, shodno čemu će osoba u karantinu moći da ostvari naknadu zarade.

Način i kontrolu primene mere karantina u kućnim uslovima propisuje Vlada.

Proširen krug nadležnih za vršenje inspekcijskog nadzora i njihova ovlašćenja

Najnovije izmene i dopune proširile su krug nadležnih za vršenje inspekcijskog nadzora nad primenom Zakona i među prava i dužnosti organa inspekcijskog nadzora uvrstile i izdavanje prekršajnog naloga.

Pored sanitarnih inspektora koji su u sklopu ministarstva do sada vršili nadzor, u slučaju proglašenja epidemije od većeg epidemiološkog značaja, posao nadzora poverava se i jedinicama lokalne samouprave. One pak ovaj nadzor mogu vršiti preko komunalne inspekcije i, u onim jedinicama gde postoji, preko komunalne milicije.

Ovlašćenja koja su ovi organi dobili su sledeća:

Izdavanje prekršajnog naloga,

Podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično delo, odnosno zahtev za pokretanje prekršajnog postupka,

Obaveštavanje drugog organa o razlozima za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan.

Izuzetno, kada postoje razlozi hitnosti zbog neposrednog ugrožavanja života i zdravlja ljudi, u slučajevima nepoštovanja mera u pogledu okupljanja ljudi suprotno propisima, ovi organi mogu da:

Nalože da se isprazni objekat u kom je došlo do kršenja propisanih mera i

Zabrane obavljanje delatnosti u objektu dok nadležni organ ne preduzme mere, a najduže 72 sata.

Jedinica lokalne samouprave, koja bude na ovaj način sprovodila nadzor, dužna je da obezbedi primenu plana zajedničkog nadzora komunalne inspekcije i komunalne milicije, kao i da na nedeljnom nivou dostavlja ministarstvu zdravlja izveštaje o sprovedenom nadzoru i preduzetim merama.

Kazne za nepoštovanje Zakona

Kaznene odredbe su takođe proširene i to tako što su kazne od **50.000 do 150.000 dinara** predviđene i za fizička lica koja: (i) se na graničnom prelazu ne prijave nadležnoj zdravstvenoj službi, kao i ako se u mestu boravka ne jave nadležnom zavodu, odnosno institutu za javno zdravlje (odnosi se na lica koja dolaze iz zemalja u kojima su identifikovana oboljenja koja predstavljaju pretnju po međunarodno javno zdravlje ili postoji epidemija i rizik od oboljevanja od zaraznih bolesti koje se mogu uneti u zemlju), (ii) se u skladu sa izdatim rešenjem sanitarnog inspektora, u roku od 24 sata ne jave zavodu, odnosno institutu za javno zdravlje prema mestu boravka radi praćenja svog zdravstvenog stanja (ukoliko su po ulasku u zemlju stavljena pod zdravstveni nadzor) i (iii) odbiju ili se ne pridržavaju mere karantina u kućnim uslovima.

U Zakon je uveden i novi član 85a, koji predviđa kazne za pravna lica koja ne obezbede primenu mera lične zaštite u iznosu od **300.000 dinara**, odnosno **150.000 dinara** za preduzetnike. Odgovorno lice

u pravnom licu će za ovaj prekršaj biti kažnjeno u iznosu od **50.000 dinara**, a lice odgovorno za neposrednu primenu mera u iznosu od **30.000 dinara**.

Isti član predviđa i kaznu od **5.000 dinara** za sva fizička lica koja se ne pridržavaju propisanih mera lične zaštite u vreme proglašene epidemije.

Mogućnost preporučene ili obavezne imunizacije proširena na „sve druge zarazne bolesti“

Još jedna od važnih izmena jeste prilično široko ostavljena mogućnost određivanja preporučene ili obavezne imunizacije za sva lica. Do sada je ovo bilo moguće za bolesti (infekcije) navedene u članu 32. Zakona, dok je poslednjim izmenama i dopunama prošireno i na sve „druge zarazne bolesti“. Ovakva opšta imunizacija naređuje se aktom ministra, u skladu sa preporukama Svetske zdravstvene organizacije, na predlog Zavoda za javno zdravlje i uz saglasnost Republičke stručne komisije za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Mogućnost ograničavanja kretanja slobode kretanja osobama u kolektivnom smeštaju

Od ostalih izmena važno je napomenuti i da Zakon sada izričito predviđa mogućnost ograničavanja slobode kretanja licima u kolektivnom smeštaju. Ovu meru će biti moguće uvesti naredbom nadležnog ministra za sve vrste i sve objekte kolektivnog smeštaja ili samo za one u kojima su smeštena lica u povećanom riziku od razvijanja teških formi bolesti ili smrtnog ishoda usled infekcije.

Obaveza lekarskog pregleda prilikom ulaska u Srbiju iz određenih zemalja

Tačka 5. člana 53. Zakona uvodi mogućnost obaveznog lekarskog pregleda, laboratorijskog ispitivanja ili podnošenja izveštaja o takvom ispitivanju prilikom ulaska u Srbiju iz određenih zemalja.

Ostale izmene

Još jedno zanimljivo rešenje, koje na neki način prati izmene Zakona, jeste i novi stav člana 13. Zakona koji predviđa dužnost pridržavanja propisanih mera i uputstava koje naloži lekar specijalista epidemiologije za lica koja identifikuje kao kontakte. Prema ovakvom zakonskom rešenju, moguće je na primer da određeno lice uopšte ne bude obavешteno o trenutku u kom se uspostavljaju njegove određene dužnosti. Na koji način će biti organizovano sprovođenje ovog rešenja u praksi, kao i ostalih mera predviđenih izmenama i dopunama Zakona, ostaje da Vlada bliže definiše podzakonskim aktima i da praksa pokaže funkcionalnost ovih zakonskih rešenja.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZIMA NA IMOVINU

Zakon je na predlog Vlade usvojen 26. novembra 2020. godine.

Utvrđivanje, naplata i kontrola poreza na nasleđe i poklon i poreza na prenos apsolutnih prava u nadležnosti jedinica lokalne samouprave počev od 1. januara 2022.

Osnovna novina koju donosi ovaj zakon je prenošenje nadležnosti za utvrđivanje, naplatu i kontrolu poreza na nasleđe i poklon i poreza na prenos apsolutnih prava, sa Poreske uprave na jedinice

lokalne samouprave. Primena ovih odredaba zakona počće od 1. januara 2022. godine.

Za zemljište veće od 10 ari, svaki od imalaca prava na zemljištu je obavezan da plati porez na svoj udeo, čak i kad je pojedinačni deo manji od 10 ari

Zakonom je predviđeno da je predmet oporezivanja pravo svojine na zemljištu površine preko deset ari, odnosno pravo korišćenja građevinskog zemljišta površine preko deset ari. Dopunama Zakona precizirano je da, kada su na zemljištu više lica obveznici poreza na imovinu (npr. suvlasnici), svako od tih lica obveznik je poreza na imovinu srazmerno svom udelu, uključujući i slučajeve kada je površina udela pojedinog obveznika manja od deset ari.

Razvrstavanje pomoćnih objekata u posebnu kategoriju nepokretnosti za potrebu utvrđivanja poreske osnovice

Dopunama zakona definisano je da su pomoćni objekti samostalni objekti koji ne služe za stanovanje ili obavljanje delatnosti. To su pomoćni objekti koji nisu zgrade (bunari, bazeni, rezervoari, cisterne i sl.), pomoćne zgrade (prizemne zgrade i zgrade čija je podna površina ispod površine zemlje) koje su u funkciji stambenog, odnosno poslovnog objekta (kotlarnice, podrumi, šupe za smeštaj ogreva i sl.), ekonomski objekti, u skladu sa zakonom kojim se uređuju planiranje i izgradnja kao i nadstrešnice osnovne preko 10m² koje su samostalni objekti.

Izmenama zakona predviđeno je svrstavanje pomoćnih objekata u istu grupu nepokretnosti sa garažama za svrhu utvrđivanja poreske osnovice.

Predviđeno je da se kod utvrđivanja poreza na imovinu za 2021. godinu za pomoćne objekte primenjuju prosečne cene kvadratnog metra garaža i garažnih mesta u zonama, objavljenih do 30. novembra 2020. godine.

Zakonom su obavezani obveznicima poreza na imovinu koji ne vode poslovne knjige (npr. fizička lica) da do 31. januara 2021. godine podnesu poreske prijave za utvrđivanje poreza na imovinu za nepokretnosti koje se razvrstavaju u drukčiju grupu u odnosu na grupu u koju su bile razvrstane za svrhu utvrđivanja poreza na imovinu za 2020. godinu, ako o tome nisu sadržani podaci u podnetoj poreskoj prijavi ili u podacima o vrsti nepokretnosti koje javni beležnik dostavlja nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Uvođenje poreske obaveze po osnovu nasleđa i poklona digitalne imovine

Zakon koji reguliše oblast digitalne imovine u Srbiji još uvek nije usvojen. Ministarstvo finansija objavilo je 13. Oktobra 2020. godine Nacrt zakona o digitalnoj imovini u kome digitalnu imovinu definiše kao digitalni zapis vrednosti koji se može digitalno kupovati, prodavati, razmenjivati ili prenositi i koji se može koristiti kao sredstvo razmene ili u svrhu ulaganja (isključujući digitalne zapise valuta koje su zakonsko sredstvo plaćanja i drugu finansijsku imovinu koja je uređena drugim zakonima).

Dopunom Zakona o porezima na imovinu biće obavezani naslednici i poklonoprincipi digitalnih tokena i drugih vrsta digitalne imovine da na nasleđe odnosno poklon plate porez.

Plaćanja poreza na nasleđe i u ovom slučaju oslobođeni su naslednik prvog naslednog reda, supružnik i roditelj ostavioca a nasleđa na poklon poklonoprincip prvog naslednog reda i supružnik poklonodavca.

Od oporezivanja porezom na nasleđe i poklon, kod digitalne izuzima se i predmet nasleđa, od-

nosno poklona, koje naslednik nasledi, odnosno poklonoprimac primi na poklon, od istog lica, za vrednost nasleđa odnosno poklona, do 100.000 dinara u jednoj kalendarskoj godini po svakom od tih osnova.

Stopa amortizacije mora biti jednaka za teritoriju cele jedinice lokalne samouprave

Dopunama zakona precizira se da, u okviru svoje nadležnosti da odredi stopu amortizacije koja može biti između 1% i 40% , jedinica lokalne samouprave stopu za koju se opredelila mora primeniti za čitavu teritoriju jedinice lokalne samouprave.

Proširenje poreskog oslobođenja za objekte za primarnu poljoprivrednu proizvodnju

Izmenama zakona predviđeno je poresko oslobođenje za objekte koji su namenjeni i koriste se isključivo za primarnu poljoprivrednu proizvodnju za sve obveznike koji ne vode poslovne knjige, a ne samo obveznicima poreza na dohodak građana na prihode od poljoprivrede i šumarstva, kako e bilo predviđeno dosadašnjim zakonskim rešenjem.

Prijavljeno prebivalište na adresi nepokretnosti kao osnov za umanjenje poreza na imovinu na toj nepokretnosti

Dopunama zakona predviđeno je da će utvrđeni porez na kući za stanovanje ili stanu u kojem stanuje obveznik moći da bude umanjen za 50% isključivo pod uslovom da se radi o nepokretnosti u kojoj je prijavljeno njegovo prebivalište, u skladu sa zakonom kojim se uređuje prebivalište građana, dok je prema dosadašnjem zakonskom rešenju dovoljno bilo da obveznik stanuje u nepokretnosti koja je predmet oporezivanja.

Uvođenje poreske obaveze po osnovu svih poreza na imovinu za investicione fondove

Predlogom zakona uvodi se i poreska obaveza po osnovu poreza na imovinu, poreza na nasleđe i poklon i poreza na prenos apsolutnih prava za otvorene investicione fondove i alternativne investicione fondove, koji nemaju svojstvo pravnog lica a koji upisani su u odgovarajući registar u skladu sa zakonom i to po istim osnovama kao kada su obveznici tih poreza pravna i fizička lica.

ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAJMU ("PROJEKAT HITAN ODGOVOR REPUBLIKE SRBIJE NA COVID-19") IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Zakon je na predlog Vlade usvojen 26. novembra 2020. godine.

Republika Srbija je 29. maja 2020. godine potpisala Sporazum o zajmu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj u okviru projekta „Hitan odgovor Republike Srbije na COVID-19 “. U okviru nadležnosti Narodne Skupštine, odnosno, Ustavnim i zakonskim ovlašćenjima, a u cilju implementacije potpisanog sporazuma u pravni sistem Republike Srbije, predložena je ratifikacija ovog međunarodnog sporazuma.

Sporazum je potpisan 29.maja 2020.godine, a krajnji rok za stupanje na snagu je 180 dana od

datuma potpisivanja, odnosno 25.novembar 2020. godine. To podrazumeva da, ukoliko Narodna Skupština usvoji Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) ovog sporazuma budući da je njegovo stupanje na snagu propisano nakon isteka 8 dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije, rok od 180 dana će biti prekoračen.

Zajam od 92 miliona evra za prevazilaženje krize izazvane Covid-19

Ovim Sporazumom, Republici Srbiji je omogućen zajam za brzu podršku u visini od 92.000.000,00 (devedeset dva miliona) evra, radi ostvarenja dva osnovna cilja i to: odgovor na pretnju koju predstavlja COVID-19 i jačanje nacionalnog zdravstvenog sistema u cilju podizanja nivoa pripravnosti u Srbiji.

a. 91,03 miliona evra će se koristiti se za upravljanje covid-19 krizom: detekciju slučajeva, potvrdu zaraze, praćenje kontakata, evidenciju, mere fizičkog distanciranja, komunikaciju i jačanje zdravstvenog sistema

Za realizaciju ove komponente sporazuma predviđeno je 91,03 miliona evra. Ove aktivnosti usmerene su ka detekciji slučajeva, potvrdu zaraze, praćenje kontakata, evidenciju, izveštavanje, mere fizičkog distanciranja i spremnost za komunikaciju i jačanje zdravstvenog sistema.

b. 0,92 miliona evra će se koristiti i za koordinaciju projekta, praćenje i evaluaciju prevencije

Za jačanje kapaciteta Jedinice za koordinaciju projekta za koordinaciju, praćenje i evaluaciju uključujući, između ostalog, podršku za praćenje i evaluaciju prevencije i 22 pripravnosti, izgradnju kapaciteta za klinička i javnozdravstvena istraživanja i zajedničko učenje unutar i između zemalja, obuku u participativnom praćenju i evaluaciji na svim administrativnim nivoima, radionice za evaluaciju i izradu akcionog plana za praćenje i evaluaciju i preslikavanje uspešnih modela predviđeno je 0,92 miliona evra.

Otplata zajma trajaće 12 godina

Finansijski uslovi su dogovoreni u skladu sa Opštim uslovima Međunarodne banke za obnovu i razvoj, i iznos zaduženja od 92.000.000 evra, predstavlja iznos od 100.000.000 USD preračunat u evre.

Sporazumom je predviđeno da se sredstva iz zajma mogu povlačiti najkasnije do 4 meseca nakon 31. maja 2022. godine. Nakon toga, počinje period otplate zajma, koji će trajati 12 godina, uz otplatu glavnice dva puta godišnje, u junu i decembru, od kojih prva rata dospeva 15. juna 2023. godine, a poslednja 15. decembra 2031. godine. Rate koje će se isplaćivati od 15.juna 2023. do 15 juna 2031. godine su određene u visini od 5,56% od glavnice, što iznosi 5.115.200 evra, a poslednja rata koja dospeva 15.decembra 2031. godine biće obračunata u iznosu od 5,48% od glavnice, odnosno iznosiće 5.041.600 evra.

Kamata na zajam obračunavaće se po referentnoj stopi uvećanoj za fiksnu maržu od 0.5%

Republika Srbija će radi otplate zajma plaćati kamatu polugodišnje (15. juna i 15. decembra svake godine), za svaki kamatni period po Referentnoj stopi za valutu zajma (šestomesečni EURIBOR) uvećanoj za fiksnu maržu od 0,50%, uz mogućnost različitih vrsta konverzije, ako se proceni da je povoljnije sa stanovišta upravljanja javnim dugom.

Po ovom sporazumu, naknada na nepovučena sredstva iznosi 0,25% na godišnjem nivou, od čega

od datuma obračuna naknade na nepovučena sredstva do navršene prve godine od početka obračuna naknade ona iznosi 0%.

Republika Srbija će iz sredstava zajma jednokratno platiti pristupnu naknadu od 0,25% od ukupne glavnice što iznosi 230.000 (dvesta trideset hiljada) evra.

Srbija se obavezala da ostvari ciljeve uz pomoć RFZO i Instituta za javno zdravlje

Republika Srbija se ovim sporazumom obavezala da realizuje dogovorene ciljeve uz pomoć Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje i Instituta za javno zdravlje Srbije u planiranju, izvršavanju i praćenju odabranih aktivnosti.

ZAKON O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA O ZAJMU LD 2053 (2020) IZMEĐU BANKE ZA RAZVOJ SAVETA EVROPE I REPUBLIKE SRBIJE ZA FINANSIRANJE JAVNOG SEKTORA - PODRŠKA NAPORIMA REPUBLIKE SRBIJE NA UBLAŽAVANJU PANDEMIJE COVID-19

Zakon je na predlog Vlade usvojen 26. novembra 2020. godine.

Pored potpisanog Sporazuma o zajmu koji je Republika Srbija 29. maja 2020. godine potpisala sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj u okviru projekta „Hitan odgovor Republike Srbije na COVID-19“, na dnevnom redu će se naći i predlog Zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o zajmu koji je potpisan između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije, namenjen za finansiranje javnog sektora - podrška naporima Republike Srbije na ublažavanju pandemije COVID-19, koji je potpisan u Beogradu 27. maja 2020. godine i u Parizu 19. maja 2020. godine.

Zajam od 200 miliona evra za prevazilaženje krize izazvane Covid-19

Kako bi u najboljoj mogućoj meri odgovorila situaciji izazvanoj virusom COVID-19, država je povećala obim nabavki potrošnog medicinskog materijala i opreme, pre svega zaštitne opreme, maski, rukavica, dezinfekcionih sredstava, respiratora, ventilatora itd. Moralo je da se pristupi opremanju privremenih bolnica za prihvatanje obolelih, izgradnji i renoviranju laboratorija i bolnica kako bi se na što bolji način zdravstveni sistem Republike Srbije izborio sa ovom pandemijom.

U cilju omogućavanja dodatnog zaduživanja, donete su dve uredbе kojima je uređeno zaduživanje Republike Srbije zbog posledica pandemije koronavirusom i na osnovu kojih je odobreno zaduživanje kod Banke za razvoj Saveta Evrope za zajam za finansiranje javnog sektora za podršku zdravstvu, u iznosu do 200.000.000 evra.

Svrha:

Finansiranje zdravstvenog sektora: sanitetski materijal, zaštitna oprema, medicinska i druga oprema, testovi, zaštitna oprema za dobavljače

Cilj ovog zajma je da pruži podršku budžetu Republike Srbije jer će se ovim sredstvima pokrivati vanredni operativni troškovi zdravstvenih usluga i nabavka opreme i potrošnog materijala potrebnih za rešavanje vanredne situacije koje je COVID-19 izazvao u Republici Srbiji.

Navedenim okvirnim sporazumom o zajmu biće pružena podrška zdravstvenom sektoru za pokriće uvećanih troškova nabavke sanitetskog materijala, lične zaštitne opreme, medicinske i druge opreme i potrošnog materijala, reagenasa, koronavirusnih testova, zaštitnih maski za radnike preduzeća koja pružaju neophodnu robu ili usluge, potrošnog materijala za rešavanje hitnih zdravstvenih stanja, a sve u cilju borbe protiv koronavirusa. Takođe, finansiraće se i kupovina farmaceutskih i medicinskih proizvoda, kao i poboljšanje zaštitnih mera u bolnicama, uključujući zaštitnu odeću, maske, rukavice i opremu.

Kao krajnji korisnici zajma su predviđeni građani Republike Srbije, a posebno osobe zaražene COVID-19, pre svega stariji od 65 godina sa hroničnim bolestima, kojima je potrebna lekarska pomoć, kao i podjednako izloženo medicinsko osoblje.

Upravljanje medicinskim otpadom u svim domovima zdravlja

Republika Srbija se ovim sporazumom obavezala između ostalog i na to da će obezbediti da u svim domovima zdravlja, kao i u novim prenamenjenim oblastima postoji plan upravljanja medicinskim otpadom i prateća dokumentacija.

Sredstva će biti na raspolaganju u 2020. i 2021. godini, rok otplate 15 godina

Sredstva zajma, u iznosu od 200 miliona evra, biće na raspolaganju Republici Srbiji u 2020. i 2021. fiskalnoj godini i odobrena sa rokom dospeća do 15 godina, uključujući 5 godina perioda počeka, dok će se kamatna stopa određivati posebno za svaku tranšu, u skladu sa važećim uslovima na međunarodnom finansijskom tržištu u trenutku njenog povlačenja.

Krajnji datum raspoloživosti kreditnih sredstava je 31. decembar 2021. godine.

ZAKON O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA O ZAJMU LD 2026 (2019) IZMEĐU BANKE ZA RAZVOJ SAVETA EVROPE I REPUBLIKE SRBIJE ZA PROGRAMSKI ZAJAM - VODOSNABDEVANJE I POSTROJENJA ZA PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

Zakon je na predlog Vlade usvojen 26. novembra 2020. godine.

Između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije potpisan je Okvirni sporazum za programski zajam - Vodosnabdevanje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u vrednosti od 200.000.000 evra, kako bi se finansirao jedan deo investicionog Programa koji će se u Republici Srbiji realizovati u periodu od 01. septembra 2020. godine do 30. juna 2026. godine, a u cilju smanjenja zagađenja voda i povećanja otpornosti na klimatske promene u sektoru usluga u vodosnabdevanju i kanalizacije u Republici Srbiji.

Razlog predlaganja zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma za programski zajam - Vodosnabdevanje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda su odredbe Ustava Republike Srbije, kojima je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom redviđena obaveza njihovog potvrđivanja, kao i odredbe zakona kojima je propisana obaveza Narodne skupštine da potvrđuje međunarodne ugovore kojima se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

Zajam od 200 miliona evra za prečišćavanje otpadnih voda i efikasnije vodosnabdevanje

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2020. godinu odobreno je zaduživanje kod Banke za razvoj Saveta Evrope za sprovođenje Projekta unapređenja infrastrukture za zaštitu životne sredine u iznosu do 500.000.000 evra, koji uključuje i ovaj programski zajam - Vodosnabdevanje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u iznosu do 200.000.000 evra.

Cilj Programa je finansiranje prioritetnih investicija u Srbiji u vodnom sektoru, pre svega u podsektorima vodosnabdevanja i prečišćavanja otpadnih voda. Navedena je procena potpisnika da će blizu dva miliona ljudi u oko 60 opština širom zemlje direktno će imati koristi od ovog Programa. Program se sastoji od dve komponente.

Ukupna vrednost programa je 300 miliona. Ovim sporazumom obezbeđuje se 65% sredstava, dok ostatak obezbeđuju Evropska investiciona banka (14% zajma i 3% donacije), IPA fond (14% donacije) i budžeti lokalnih samouprava (4%)

Ukupna vrednost Programa se procenjuje na 300 miliona evra, a finansiraće se na sledeći način: do 200 miliona evra odnosno 67% ukupne vrednosti Programa obezbediće se kreditnim sredstvima Banke putem ovog Okvirnog sporazuma, 40 miliona evra tj. 14% ukupne vrednosti Programa predstavlja zajam Evropske investicione banke, 10 miliona evra odnosno 3% ukupne vrednosti Programa iz donacije Evropske investicione banke, kroz Inicijativu za ekonomsku otpornost, 40 miliona evra odnosno 14% ukupne vrednosti Programa je obezbeđeno iz IPA donacije, preostalih 10 miliona evra odnosno 4% ukupne vrednosti Programa obezbeđivaće se iz budžeta lokalnih samouprava

Program treba da pruži doprinos kvantitetu i kvalitetu vodnih resursa, tako što će smanjiti zagađenje otpadnim vodama i povećati efikasnost vodosnabdevanja. Prečišćavanje otpadnih voda umanjice izloženost populacije bolestima koje se prenose vodom i zaštititi trenutne ekonomske aktivnosti povezane sa vodnim resursima, koje su pogođene neprekidnim pogoršanjem kvaliteta vode. Program će tako unaprediti opštu životnu sredinu, a trebalo bi da pruži i konkretne pogodnosti na osnovu unapređene zaštite životne sredine i poboljšanja komunalnih usluga, čime bi se direktno smanjilo opšte zagađenje površinskih i podzemnih voda, očuvali vodni resursi, kao i biodiverzitet i ekosistemi koji zavise od tih površinskih voda.

Prioritet projekta je obnova vodovodnih mreža u oko 60 opština

Fokus komponente vodosnabdevanja je na obnovi vodovodnih mreža uz sprovođenje prioritetnih mera u oko 60 opština.

Ova komponenta je osmišljena kao prioritetni program grantova za opštine. Upućen je poziv svim opštinama da učestvuju i finansiraju prioritetne mere za poboljšanje njihovih vodovodnih mreža preko Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima (KUJU), koja će biti zadužena za celokupno upravljanje, kako bi se osigurala kvalifikovanost investicija i kvalitet dokumentacije.

U odabranim opštinama biće izgrađena nova postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda

Komponenta otpadnih voda se odnosi na izgradnju novih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u odabranim opštinama, kao i sanacije i moguće proširenje kanalizacione mreže.

Za ovu komponentu, Ministarstvo zaštite životne sredine (MZŽS) razvilo je indikativni investicioni program koji uključuje prioritetnu infrastrukturu za sektor otpadnih voda i početne procene

troškova za pripremu, izgradnju, nadzor, nepredviđene troškove i institucionalnu podršku. Za ovu komponentu, MZŽS će biti odgovorno za pripremu i sprovođenje projekata u saradnji sa KUJU. KUJU će biti odgovorna za aktivnosti nabavke, uključujući tenderski postupak, ugovaranje, finansijsko upravljanje (računovodstvo i plaćanja), procenu, nadzor i kontrolu, u skladu sa sporazumom između MZŽS i KUJU.

Maksimalan period otplate 20 godina

Maksimalni period otplate zajma koji nudi Banka je do 20 godina, uključujući period počeka do 5 godina (mirovanje otplate glavnice duga), koji se precizira prilikom povlačenja svake kreditne tranše. Krajnji datum raspoloživosti kreditnih sredstava je 31. decembar 2026. Godine.

ZAKON O IZMENI ZAKONA O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA I POSEBNIM POSTUPCIMA EKSPROPRIJACIJE I IZDAVANJA GRAĐEVINSKE DOZVOLE RADI REALIZACIJE PROJEKTA "BEOGRAD NA VODI"

Zakon je na predlog Vlade usvojen 17. decembra 2020. godine.

Nepostojanje pravnog osnova za eksproprijaciju

Prema odredbama Zakona o eksproprijaciji Republike Srbije ne postoji mogućnost utvrđivanja javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti za potrebe izgradnje poslovnih i stambenih objekata u privatnom vlasništvu.

Naime, eksproprijacija se može vršiti za potrebe Republike Srbije, autonomne pokrajine, grada, grada Beograda, opštine, javnih fondova, javnih preduzeća, privrednih društava koja su osnovana od strane javnih preduzeća, kao i za potrebe privrednih društava sa većinskim državnim kapitalom osnovanih od strane Republike Srbije, autonomne pokrajine, grada, grada Beograda, ili opštine, ako zakonom nije drukčije određeno.

Javni interes po posebnom zakonu

U cilju realizacije projekta „Beograd na vodi”, Narodna skupština Republike Srbije je 09.04.2015. godine po hitnom postupku usvojila lex specialis – Zakon o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije projekta „Beograd na vodi”.

Eksproprijacija nepokretnosti po hitnom postupku

Ovim Zakonom propisano je i utvrđeno postojanje javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti, u cilju izgradnje poslovno-stambenog kompleksa „Beograd na vodi” sa pratećom infrastrukturom, čime je omogućen pravni osnov za eksproprijaciju ovih nepokretnosti. Zakon je stupio na snagu narednog dana od dana donošenja.

Istekao rok za podnošenje predloga za eksproprijaciju

Zakonom o o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije projekta „Beograd na vodi” utvrđen je rok za podnošenje predloga i taj rok je istekao 14. aprila 2020. godine.

Iz tog razloga, Predlogom Zakona o izmenama o o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije projekta „Beograd na vodi”, produžen je rok za podnošenje predloga za eksproprijaciju sa pet, na sedam godina od dana stupanja na snagu.

Nemogućnost donošenja izmena zakona zbog pandemije

U obrazloženju Predloga, razlog za izmenu propisanog roka nakon njegovog isteka, navedeno je da usled izbijanja pandemije virusa COVID 19 i uvođenja vanrednog stanja nije bilo uslova za raniju izmenu.

Ministarstvo finansija obrađivač predloga zakona

Predlog Zakona o izmenama i produženje roka za podnošenje predloga za eksproprijaciju, u ime ovlašćenog predlagača - Vlade Republike Srbije, obrađivalo je Ministarstvo finansija Republike Srbije.

Ministarstvo finansija odlučuje u slučaju odbacivanja predloga za eksproprijaciju

U proceduri po podnetom predlogu za eksproprijaciju po žalbi na zaključak o odbacivanju predloga za eksproprijaciju rešava Ministarstvo finansija.

Izmenе zakona po hitnom postupku

Predloženo je da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” budući da za to postoje naročito opravdani razlozi koji se ogledaju u neophodnosti nastavka sprovođenja postupaka eksproprijacije nepokretnosti.

Za sprovođenje Predloga zakona nisu predviđena dodatna finansijska sredstva iz budžeta.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

Zakon je na predlog Vlade usvojen 17. decembra 2020. godine.

Osnovna sadržina predloženih izmena i dopuna Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje odnosi se na produženje perioda primene postojećih olakšica za zapošljavanje novih lica i preciziranje u pogledu kategorije poslodavca koji ima pravo na korišćenje olakšice po osnovu zapošljavanja kvalifikovanog novozaposlenog lica.

Predloženim zakonskim rešenjem poslodavcima iz privatnog sektora daje se još jedan fiskalni podsticaj kako bi investirali u radna mesta i zapošljavali više lica.

Produženje perioda primene postojećih olakšica za zapošljavanje novih lica

Predloženo je da poslodavac - pravno lice, preduzetnik, preduzetnik paušalac ili preduzetnik poljoprivrednik, koji zaposli novo lice ima pravo na povraćaj dela plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog i na teret poslodavca, po osnovu zarade za novozaposleno lice, isplaćene zaključno sa 31. decembrom 2020. godine 2021. godine.

Poslodavac ne mora da bude upisan u registar nadležnog organa

Zakonska formulacija menja se, tako da poslodavac - novoosnovano privredno društvo koje obavlja inovacionu delatnost u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, može da ostvari pravo na oslobođenje od plaćanja doprinosa na teret zaposlenog i na teret poslodavca po osnovu zarade osnivača koji su zaposleni u tom privrednom društvu

Briše se preciziranje poslodavca kao pravnog ili fizičkog lica

Prema predlogu izmena, poslodavac je onaj - koji u bilo kom trenutku u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2022. godine sa kvalifikovanim novozaposlenim licem zaključi ugovor o radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi i koji je kvalifikovano novozaposleno lice prijavio na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja.

Kategorije poslodavca koji ima pravo na korišćenje olakšice po osnovu zapošljavanja kvalifikovanog novozaposlenog lica

Poslodavcem u smislu ovog člana smatra se pravno lice, preduzetnik, preduzetnik paušalac, preduzetnik poljoprivrednik, predstavništvo, ogranak stranog pravnog lica i fizičko lice.

Efekat predloženih rešenja oko 6 milijardi dinara bruto gubitka prihoda iz budžeta

Očekuje se da će po osnovu olakšice čije produženje je predloženo ovim zakonom efekat predloženih rešenja na budžet Republike Srbije iznositi ukupno oko 6 milijardi dinara bruto gubitka prihoda, a koji se smatra opravdanim imajući u vidu efekte u smislu podsticanja zapošljavanja.

Stupanje na snagu

Predloženo je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenivaće se od 1. januara 2021. godine.

ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOJ SVOJINI

Zakon je na predlog Vlade usvojen 17. decembra 2020. godine.

Kao razlozi za donošenje Zakona o izmenama Zakona o javnoj svojini navedena je potreba da se otklone nedostaci koji su uočeni u dosadašnjoj primeni Zakona o javnoj svojini.

Ograničeno važenje procene tržišne vrednosti nepokretnosti

Od strane predlagača uočeno je da se poslednjih godina ubrzano menjaju tržišne vrednosti nepokretnosti, pa je vodeći se time bilo potrebno vremenski ograničiti važenje procene tržišne vrednosti nepokretnosti koja je utvrđena od strane poreskog ili drugog nadležnog organa ili licenciranog procenitelja, na dve godine. Efekat kojim se teži bi bio da se stalnim ažuriranjem procena vrednosti nepokretnosti omogućiti praćenje trendova promena cena na tržištu nepokretnosti.

Autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, društva kapitala i njihova zavisna društva zakasnile sa podnošenjem zahteva za upis svojine

Trenutnim rešenjem Zakona o javnoj svojini utvrđeno je da autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, društva kapitala i njihova zavisna društva mogu podneti zahteve za upis prava svojine na nepokretnostima do 31. decembra 2020. godine.

Imajući u vidu da do ovog datuma veliki broj navedenih subjekata nije podneo zahteve za upis prava svojine u javnoj evidenciji o nepokretnostima i pravima na njima usled čega bi, protekom navedenog roka, izgubili to pravo. Kao razlog za protek roka, predlagač je naveo da su u prethodnom periodu postojali otežani uslovi rada navedenih subjekata izazvani izbijanjem pandemije virusa COVID 19, i uvođenjem vanrednog stanja u Republici Srbiji dana 15. marta 2020. godine.

Produženje roka za podnošenje zahteva za upis svojine ne dešava se prvi put

Izmenama zakona se produžava rok za podnošenje naknadnog zahteva za upis prava javne svojine autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, odnosno prava svojine javnog preduzeća i društva kapitala za još godinu dana, do 31. decembra 2021. godine.

Naime, i pored toga što 3 je navedeni rok nekoliko puta produžavan, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, društva kapitala i njihova zavisna društva, iz objektivnih i subjektivnih razloga, nisu sprovele postupak upisa prava svojine na nepokretnostima koje koriste, te je neophodno produženje ovog roka da bi se omogućilo ovim subjektima da podnesu naknadni zahtev do 31. decembra 2021. godine

Upis prava svojine uz potvrdu agencije za restituciju da vraćanje ranijem vlasniku nije moguće

Predložena je izmena rešenja po kom, organ nadležan za upis može da dozvoli upis javne svojine autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i kad nije dostavljena potvrda Agencije za restituciju da za tu nepokretnost nije podnet zahtev za vraćanje oduzete imovine u skladu sa Zakonom o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, pod uslovom da se iz podnetog zahteva i dostavljene dokumentacije nedvosmisleno može utvrditi da je vraćanje predmetne nepokretnosti u naturalnom

obliku ranijem vlasniku, odnosno njegovom zakonskom nasledniku isključeno po zakonu kojim se uređuje vraćanje oduzete imovine i obeštećenje.

Novo rešenje predviđa da će organ nadležan za upis dozvoliti upis javne svojine autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave u situaciji kada nije dostavljena jedna od isprava, ako je uz zahtev dostavljena potvrda Agencije za restituciju da vraćanje predmetne nepokretnosti u naturalnom obliku ranijem vlasniku, odnosno njegovom zakonskom nasledniku nije moguće po Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju.

Nije sprovedena obavezna konsultacija

Predlagač je naveo da je prilikom izrade Zakona uzeo u obzir i primenio Uredbu o metodologiji upravljanja javnim politikama, analizi efekata javnih politika i propisa i sadržaju pojedinačnih dokumenata javnih politika.

Ovom Uredbom je propisana obaveza da se sprovede konsultacije tokom utvrđivanja javne politike i izrade nacrt dokumenta javne politike, kao i tokom izrade nacrt propisa, a njihova svrha je da se od zainteresovanih strana i ciljnih grupa prikupe podaci neophodni za sprovođenje analize efekata, u cilju definisanja optimalnih mera javne politike, odnosno rešenja u propisima

Predlagači dokumenata javnih politika, odnosno obrađivači zakona dužni su da tokom izrade tog dokumenta, odnosno zakona, tj. tokom sprovođenja ex-ante analize efekata, sprovedu konsultacije sa predstavnicima svih ciljnih grupa i ostalih zainteresovanih strana identifikovanih u skladu sa članom 11. ove uredbe, koristeći primerenu tehniku konsultacija.

Međutim, u ovom slučaju je ta konsultacija izostala.

U slučaju da ste propustili

Izbor epizoda audio izveštaja Strofa Refren Replika

Pet zakona o porezima i carinama koji su se našli pred poslanicima, Vlada Srbije tako je dobro napisala, da ni jedan od 250 poslanika nije imao potrebu da izmeni ni zarez. Zakoni su usvojeni bez amandmana, a nije bilo primedbi ni na set zajmova kojima se država dodatno zadužila za skoro 600 miliona evra. Da li postoji nešto na šta predstavnici najvišeg zakonodavnog tela imaju primedbe poslušajte u **47. epizodi** #StrofaRefrenReplika.

Kako će policija da zapleni nelegalno stečene bitkoine, zašto bivši režim nije ulagao u toalete i ko želi da naš region pliva u krvi? Odgovore potražite u **50. epizodi** #StrofaRefrenReplika.

Neprestano kršenje etičkih normi tokom rasprave o Kodeksu i ovoga puta prošli su bez intervencije predsedavajućeg. U **51. epizodi** #StrofaRefrenReplika poslušajte kako su poslanici razumeli Kodeks ponašanja.

OTVORENI PARLAMENT.rs

O vama se radi.